میراث فرهنگی

اصرار به اجرای طرح خلاف قانون در شوش

در حالی که بررسی‌های انجام شده و انجام گمانه‌زنی‌های متعدد در محوطه مورد نظر احداث زیرگذر شوش استان خوزستان، به کشف آثار تاریخی از جمله بقایای معماری، تدفین‌ها، کف سازی فضاهای استقراری و بقایای صنعتی مربوط به دوران اشکانی، ساسانی و اسلامی منجر شد و به دلیل همین کشفیات، احداث زیرگذر، مصداق بارز دخل و تصرف غیرقانونی در عرصه اثر و مواریث فرهنگی و جهانی است و قطعا تبعات بین‌المللی دارد، همچنان برخی مسؤولان شهری اصرار به اجرای طرح زیرگذر در منطقه مذکور دارند.

سازمان وقت میراث فرهنگی و دوستداران این حوزه بارها تاکید کردند احداث تقاطع غیرهمسطح شوش که به زیرگذر معروف شد عقلانی و کارشناسی نیست، اما مسؤولان شهری شوش همچنان اصرار به عدم وجود آثار تاریخی در این محوطه و احداث زیرگذر دارند.

این در حالی است که باستان‌شناسان به‌طور صریح با اجرای طرح زیرگذر در محوطه باستانی مخالفت کرده‌اند.

اینها مواردی است که مجتبی گهستونی، کارشناس میراث فرهنگی خوزستان به آن اشاره می‌کند و می‌گوید: حال که شهر شوش نیازمند توسعه است، متولیان شهری باید از روش توسعه ناموزون دوری و به توسعه پایدار با احترام به رعایت ضوابط میراث فرهنگی و طبیعی پایبند بوده و خدمات مورد نیاز مردم را از این طریق پیگیری کنند. حتی مسیر جایگزین و راهکار بحث «ایجاد جاده کمربندی» توسط وزیر راه و شهرسازی مطرح شده بود، اما به نظر می‌رسد ذی‌نفعان به هر دلیلی دوست دارند حتما در این بخش زیرگذر اجرایی شود؛ در حالی که براساس شواهد، در این نقطه یک تمدن وجود دارد./ صدای میراث

«قلعه بادام تک» آسیبی ندیده است

درحالی که برخی رسانه‌ها با انتشار تصاویر ویدئویی از قلعه تاریخی و ثبت ملی شده بادام تک در بخش دستگردان طبس، از آتش گرفتن این قلعه هنگام برگزاری مانور آتش‌نشانی و آسیب دیدن بخش‌هایی از آن خبر داده بودند، حسن رمضانی، مدیرکل میراث فرهنگی خراسان جنوبی می‌گوید: فقط یک لاستیک سوزانده‌اند و نباید این را به آتش‌سوزی تعمیم داد. رسول بهبهانی، رئیس اداره میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع‌دستی طبس هم به میراث آریا گفته: اداره آتش‌نشانی و شهرداری طبس به‌مناسبت روز آتش‌نشانی تنها با هماهنگی بخشدار و شورای شهر این مانور را بدون اجازه اداره میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع‌دستی استان در اتاق غیرمسقف قلعه‌ای مخروبه که ثبت ملی نبوده و طی صد سال گذشته تخریب شده، با آتش زدن یک لاستیک برگزار کردند. متأسفانه در فضای مجازی اخبار و فیلمی منتشر شده که این‌گونه القا می‌کند در قلعه بادام‌تک این مانور برگزار شده و به این اثر تاریخی آسیب رسیده است.

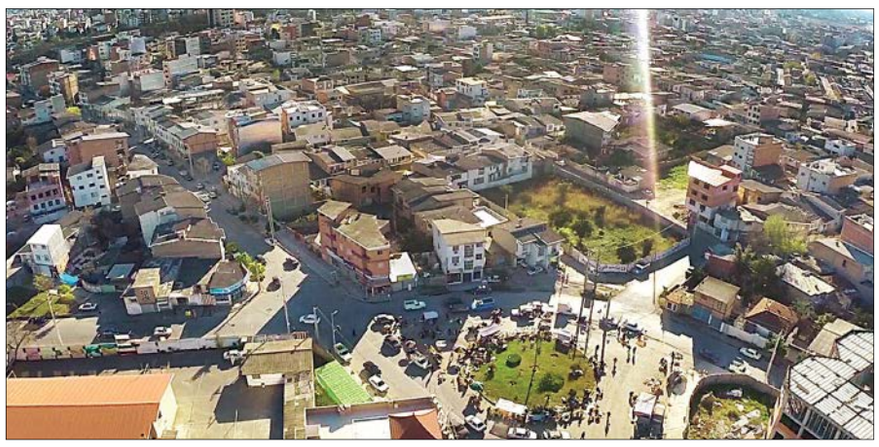

تصویر سمت راست نمایی از شهر ساری

تصویر سمت چپ گوشه‌ای از فضای سبز شهر یزد با سرانه ۱۷/۳ متر مربع

آمارها نشان می‌دهد استان‌های شمالی با کمبود فضای سبز مواجه هستند

یزد، سبزتر از ساری!

سرانه فضای سبز شهری کویری چون یزد حدود ۳ برابر فضای سبز مازندران است

مهتاب مظفری سوادکوهی
مازندران

از کنار بلوارهای شهری و جاده‌ای مازندران که می‌گذری جز چند اصله نهال و بوته‌های علف که هر از چند گاه با چمن زن‌های دستی شهرداری هرس می‌شوند، فضای سبز شهری دیگری دیده نمی‌شود. شاید روییدن علف‌ها و بوته‌های وحشی از سقف خانه‌های قدیمی مازندران منظره‌ای عادی باشد، اما دیدن بلوارها، پیاده‌روها و پارک‌های شهری و روستایی عاری از گل و بوته و طراوت، پدیده‌ای طبیعی نیست، آن هم برای خطه‌ای که به درخت و جنگل و سبزی شهره است و انتظار می‌رود این سرسبزی و طراوت، علاوه بر طبیعت و مناطق جنگلی، در شهرها و خیابان‌ها و محله‌هایش هم مشاهده شود.

مساله اینجاست که مازندران جزو معدود سرزمین‌هایی است که بهترین شرایط آب و هوایی را برای کشت گیاه دارد، با این حال کمترین سرانه فضای سبز شهری در کشور را دارد، حتی کمتر از استان‌های کویری، طوری که طبق ارزیابی‌های ارائه شده از وضعیت سرانه فضای سبز شهری در کشور، سرانه فضای سبز شهر کویری چون یزد حدود سه‌برابر فضای سبز مازندران است.

طبق این آمار، سرانه فضای سبز مازندران با ۵۸ شهرداری، حدود سه مترمربع برای هر نفر گزارش شده، در حالی که استاندارد اعلام شده از سوی شورای عالی شهرسازی و معماری، ده تا ۱۲ مترمربع است. این میانگین در کشورهای توسعه یافته به ۲۰ مترمربع هم می‌رسد و حتی در کشور اروپایی نظیر آلمان سرانه فضای سبز تا ۴۰ متر مربع نیز برآورد شده است.

کمبود شدید فضای سبز در مازندران را اگر بگذارید کنار بلندمرتبه‌سازی‌ها، ساخت و سازهای غیرمجاز و آپارتمان‌های فاقد باغچه، شهرهایی سنگی و سیمانی و بی‌روح باقی می‌ماند که با فضای سرد و دلگیرش، خستگی را به تن آدمی باقی می‌گذارد.

البته در اجرای فضاهای فرهنگی و تفریحی استان، تجهیزات متنوعی برای رونق صنعت گردشگری و پرکردن اوقات فراغت شهروندان پیش بینی شده، اما به زیبایی‌های ناشی از ایجاد فضاهای گل و گیاه کمتر توجه شده و اگر طرحی هم اجرا شده، بعد از زمان کوتاهی به حال خود رها شده و جای نشاهای تازه گل و گیاه را علف‌های هرز خودرو با چاشنی زباله، فرا گرفته است!

طرح کاشت نهال هم که از چند سال پیش در حاشیه جاده‌ها و راه‌های بین شهری مازندران کلید خورد، به‌دلیل عدم نظارت، مراقبت نکردن از نهال‌های کاشته شده، آبیاری نامناسب، نبود متولی مشخص و نداشتن مطالعات کارشناسی با شکست مواجه شد.

> طبق ارزیابی‌های انجام‌شده، سرانه فضای سبز مازندران حدود ۳ مترمربع برای هر نفر گزارش شده، در حالی که استاندارد اعلام شده از سوی شورای عالی شهرسازی و معماری، ۱۰ تا ۱۲ مترمربع است

قائم‌شهر سبز می‌شود

رئیس شورای اسلامی قائم‌شهر یکی دیگر از مسؤولانی است که درباره فضای سبز قائم‌شهر به جام جم می‌گوید: شورای اسلامی قائم‌شهر همه‌ساله اعتبارات خوبی را برای ایجاد و نگهداری از فضاهای سبز تجهیز شده در شهرستان در نظر می‌گیرد، اما به‌دلیل آن‌که این شهر برخلاف سایر شهرها در کشور، از زیرساخت‌های مناسب توسعه‌ای و شهری برخوردار نیست، برنامه‌ریزی برای توسعه فضای سبز و اماکن تفریحی در آن با مشکل مواجه شده و اعتبارات پیش‌بینی شده صرف اجرای طرح‌های عمرانی می‌شود. سیدهادی فضلی با اشاره به تصویب لایحه پنج میلیارد تومانی شهرداری برای اجرای مبلمان شهری و تامین روشنایی معابر داخل شهری اضافه می‌کند: بودجه پیش‌بینی شده برای شهرداری قائم‌شهر حدود ۱۶۶ میلیارد تومان در سال جاری است که بخشی از آن به ایجاد و نگهداری از فضاهای سبز تجهیز شده در شهرستان اختصاص دارد. این بودجه گرچه کافی نیست، اما شهرداری قائم شهر بخشی از نیروهای اداری مازاد خود را در حوزه فضای سبز به کار گرفته تا به‌صورت دو شیفته در این حوزه فعالیت کنند و کاشت نهال، اصلاح درختان، نشاء گل و بوته در بلوارها و خیابان‌ها و راه‌اندازی سیستم آبیاری قطره‌ای از جمله اقداماتی است که اخیرا در این راستا انجام شده است. رئیس شورای اسلامی قائم شهر به انعقاد تفاهم‌نامه‌ای بین شورا، شهرداری، جهاد کشاورزی، منابع طبیعی و سازمان فنی و حرفه‌ای نیز اشاره می‌کند و می‌گوید: طبق این تفاهم‌نامه، گونه‌های درختی بومی مازندران، برای نهال‌کاری در هسته مرکزی شهر بدون نهال در اختیار شهرداری قائم‌شهر قرار می‌گیرد و روش صحیح کاشت و نگهداری از نهال‌های کاشته شده به نیروهای حوزه فضای سبز شهری نیز آموزش داده خواهد شد.

بودجه‌ای برای فضای سبز شهری نداریم

احمد توکلی، مدیرکل دفتر فنی و امور عمرانی استانداری مازندران هم با ذکر اعداد و ارقام و آماری که موید کمبود شدید فضای سبز مازندران است، به جام جم می‌گوید: متاسفانه در این استان نه‌تنها فضاهای سبز ایجاد شده در پارک‌ها و اماکن تفریحی عمومی، کمتر از استان‌های خشک و کویری است که شهروندان هم رفتار مهربانانه‌ای با گل‌ها و درختان و بوته‌های باغچه‌های کنار پیاده‌روها و فضاهای سبز شهری ندارند. از سویی برای تامین هزینه‌های کاشت نهال و نگهداری از فضاهای سبز استان، منابع مالی مشخصی پیش‌بینی نشده و همه هزینه‌های مربوط به این بخش از محل درآمدهای داخلی شهرداری‌ها یا کمک هزینه‌های دریافتی از سوی سازمان همیاری شهرداری‌های استان پرداخت می‌شود، در حالی که اجرا و نگهداری هر گونه فضای سبز تجهیزشده، نیازمند به کارگیری نیروی انسانی و صرف هزینه‌های مربوط به خود است که در صورت عدم تامین، طرح را با شکست مواجه خواهد کرد.

دردسرهای نهال‌های بومی و غیربومی

توکلی، کاشت گونه‌های غیربومی در فضاهای شهری را یکی دیگر از عوامل شکست این طرح عنوان کرده و می‌گوید: متاسفانه در سال‌های اخیر استفاده از اقلام وارداتی بیشتر مورد توجه قرار گرفت که به دلیل ناسازگاری با شرایط اقلیمی و آب و هوایی مازندران، علاوه بر این‌که از رشد مطلوبی برخوردار نبود، موجب بروز مشکلاتی نیز در این زمینه شده است. کاشت درختان بومی از قبیل درخت انجیلی، آزاد هم به‌دلیل داشتن ارتفاع بلند، مورد استقبال مدیران شهری قرار نمی‌گیرد، در حالی‌که اداره کل منابع طبیعی نهال این درختان را رایگان در اختیار شهرداری‌ها می‌گذارد.

مدیرکل دفتر فنی و امور عمرانی استانداری مازندران، علت عدم اقبال شهرداری به درختان بومی و بلند را بروز مشکلات فراوان در هنگام وقوع توفان عنوان می‌کند، چراکه برخورد سیم‌های فرسوده و کم ارتفاع برق با تاج درختان در چنین مواقعی موجب قطعی خطوط انتقال برق در منطقه می‌شود. بنابراین شهرداری‌ها همه‌ساله مجبور به هرس سرشاخه‌های این درختان می‌شوند که علاوه بر نیاز به نیروی انسانی، هزینه‌های زیادی را روی دست شرکت‌های توزیع برق می‌گذارد و در درازمدت نیز موجب خشک شدن تدریجی درختان می‌شود.

به گفته توکلی، کاشت نهال در جاده‌های بین‌شهری و راه‌های مواصلاتی استان نیز از این قائده مستثنا نیست و متاسفانه اقلام غیربومی جایگزین درختان بومی مازندران شدند که هیچ سنخیتی با اقلیم و شرایط آب و هوایی استان ندارند.

به شهرداری‌ها نامه نوشتیم

این مسؤول در استانداری مازندران درعین حال از انجام مکاتباتی با شهرداری‌های استان برای کاشت گونه‌های بومی و مناسب فضای سبز طی ماه‌های گذشته خبر داده و اظهار امیدواری می‌کند مدیران شهری اقدامات لازم را در این زمینه انجام دهند.

توکلی ضمن اشاره به این نکته که مقایسه سرانه فضای سبز شهرهای مختلف کشور با یکدیگر و سایر کشورهای توسعه یافته، به‌خاطر شرایط و موقعیت متفاوت آنها، مقایسه درست و منطقی نیست، می‌گوید: عوامل مختلفی از قبیل ساخت و سازهای متراکم شهری، آسفالت معابر و پیاده‌روها، بازگشایی حریم راه‌ها و جاده‌های درون‌شهری و برون‌شهری به‌منظور رفع مشکلات ترافیکی، موجب شده سرانه فضای سبز مازندران به‌شدت کاهش پیدا کند.

به آمارها خیلی هم اعتماد نکنید

عباس فلاحتی از کارشناسان فضای سبز مازندران در ارتباط با سرانه فضای سبز استان به جام جم می‌گوید: معیارهای فضای سبز مازندران با سایر استان‌های کشور بسیار فرق دارد. به این ترتیب که سرانه فضای سبز استان‌های شمالی کشور، متاثر از فاکتورهایی نظیر تراکم جمعیت و محدودیت اراضی و گران بودن زمین برای خرید و احداث فضای سبز تجهیز شده که متاسفانه در آمار ارائه شده لحاظ نمی‌شود. حال آن‌که در استان‌های بزرگ و کلانشهرهای کشور، زمین‌های بدون استفاده زیادی وجود دارد که شهرداری برای تملک آنها به خرید زمین و صرف هزینه مضاعف نیاز ندارد، لذا بخش عمده‌ای از اعتبارات عمرانی، صرف اجرای پروژه‌های گردشگری و ایجاد فضای سبز تجهیز شده می‌شود. اما در مازندران شهرها به هم متصل هستند و به‌دلیل کمبود و گرانی زمین، شهرداری‌ها امکان خرید اراضی بیشتر برای توسعه فضای سبز تجهیز شده را ندارند.

فلاحتی با بیان این‌که اگر پارک‌های جنگلی مازندران را به سرانه فضای سبز استان اضافه کنیم، نسبت به استانداردهای اعلام شده عقب نیستیم، می‌افزاید: در شهرهای بزرگ و کویری کشور، همه پارک‌های جنگلی و مناطق درختکاری شده، جزو فضای سبز آنها محسوب می‌شود، اما در مازندران به‌دلیل وجود جنگل و مواهب طبیعی و خدادادی، پارک‌های جنگلی جزو این آمار به‌شمار نمی‌روند.

به‌عنوان مثال شهرستان قائم‌شهر، ۱۵ پارک محله‌ای و یک پارک اصلی در مرکز شهر دارد که همراه بلوارها، سایه‌انداز درختان، پیاده‌روها و لچکی‌های شهری، در مجموع از ۱۶۲ هزار متر مربع سرانه فضای سبز برخوردار است. اگر استاندارد سرانه فضای سبز کشور ده تا ۱۲ مترمربع به ازای هر نفر باشد، با احتساب جمعیت ۲۲۰ هزار نفری قائم شهر (طبق آخرین آمار سرشماری نفوس و مسکن در سال ۹۰)، باید بیش از دو میلیون و ۴۰۰ هزار مترمربع فضای سبز در قائم‌شهر احداث شود، در حالی که مساحت کل شهرستان ۲۹۲۲/۷ هکتار است!

از طرفی پارک جنگلی تلار با مساحت یک‌میلیون و ۴۶۹ هزار و ۷۰۰ متر مربع از مواهب طبیعی منطقه است که از این میزان ۵۰۰ هزار متر مربع آن قابل بهره برداری است و شهرداری قائم شهر با احداث راه‌های دسترسی، سرویس بهداشتی و آلاچیق و...، فضای سبز مناسب و تجهیز شده‌ای برای شهروندان و مسافران فراهم کرده که هیچ نقشی در افزایش آمار فضای سبز شهرستان ندارد.

این کارشناس ادامه می‌دهد: اجرای طرح تفضیلی و تغییر کاربری اراضی در شهرستان‌ها نیز به‌دلیل بالا بودن قیمت زمین برای شهرداری‌ها بسیار پرهزینه بوده و امکان‌پذیر نیست. مازندران در واقع یک کلانشهر به‌شمار می‌رود که اگر در شهرهای ۲۰۰ هزار نفری آن، ۲۴ هکتار فضای سبز جدید هم ایجاد شود، فقط یک متر به سرانه فضای سبز آن افزوده خواهد شد! به این موارد باید حریم رودخانه ها، حریم راه‌آهن که غالبا از وسط شهرهای استان می‌گذرد و کمربندی‌های پرتردد و پرترافیک را نیز اضافه کرد که به‌دلیل نداشتن شرایط مناسب، قابلیت کشت گل و گیاه را ندارند و در آنها از گیاهان پوششی و گونه‌های مقاوم درختی استفاده می‌شود.

طراح: بیژن گورانی

جدول شماره ۵۴۹۷

جدول عادی

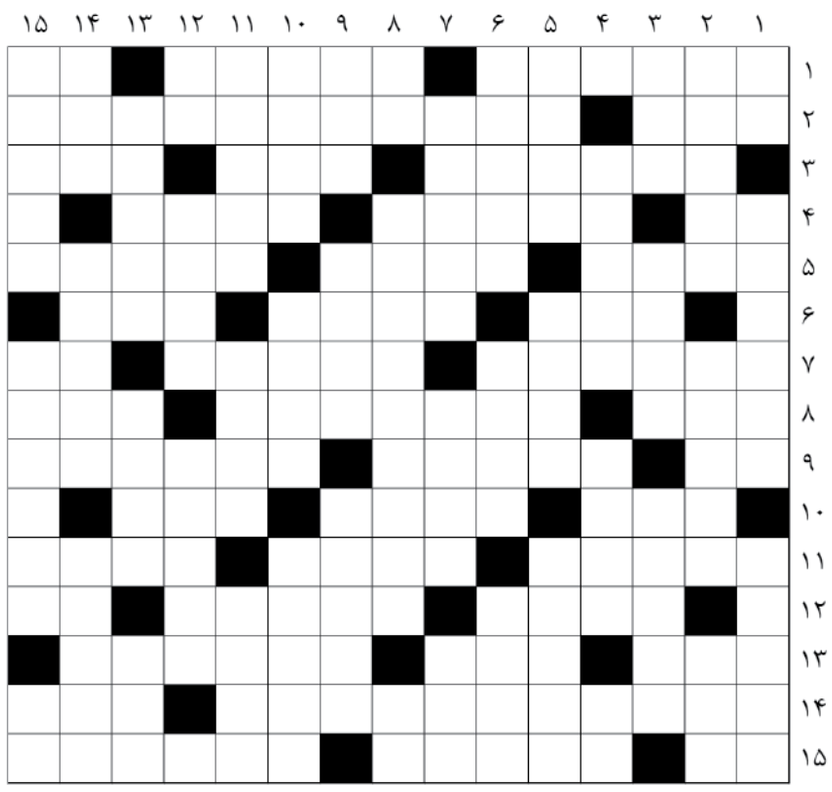

افقی: ۱) سحرخیز باش تا .... شوی- شعله‌ور- آقای آلمانی ۲) ذریه- ورزشگاه خانگی تیم منچستر یونایتد ۳) آتش گرفتن- بیان درد و آزردگی- فراموشی ۴) نیم فلفل!- سرطان خون- رزمگاه بوکس ۵) علامت تأیید پای نامه- بیستمین سوره- موافقت با طرح و پیشنهاد ۶) اتاق پزشک- قبل از ورزش- قاعده ۷) دارایی شخصی- به دنیا آمدن- ترش و شیرین ۸) ماه گرم- آنچه در ذهن است اما واقعیت خارجی ندارد- از اجزای دستگاه تنفس ۹) پایتخت ایتالیا- سلول خونی بدون هسته- پزشکی که دوره تخصصی را می‌گذراند ۱۰) خجستگی- دلتنگی- درخت تسبیح ۱۱) خاندان رسول اکرم(ص)- محل تهیه و فروش لباس- گازی قابل اشتعال ۱۲) دست آموز- شعر کوتاه ژاپنی- چه کسی ۱۳) جزایر دوگانه خلیج فارس- سنگین‌ترین حیوان- از واجبات نماز ۱۴) مجموعه داستانی از سیمین دانشور- از درندگان ۱۵- دندانه سوهان- جوینده عاطفه- استخوان فک.

عمودی: ۱) شهر توت- وسیله‌ای برای تشخیص برق‌دار بودن مدار الکتریکی- رشوه خواری ۲) شهری در گیلان- پست الکترونیک- راه روشن ۳) نمک- جانشین اسم- گذرگاه‌ها ۴) حرکت شدید امواج دریا- گیاه نخ‌ریسی- دریا ۵) همراه پشتک- نخستین موذن اسلام- میوه‌ای ترش‌مزه ۶) قسمت‌های میانی- بیشه- یاری‌دهنده ۷) ادب از بی‌ادبان آموخت- سخن گفتن- قایق موتوری ۸) کلاه الف- برنامه صبحگاهی شبکه پنج سیما- رایحه ۹) زمستان- دیکته- نفس سرزنش‌کننده ۱۰) قتل سیاسی- سراینده- شنونده ۱۱) تندرستی- ظرف طبخ آبگوشت- تیغ موکت‌بری ۱۲) درهم پیچیدن- یاری- مأمور تشریفات صفوی ۱۳) نقاش هلندی قرن نوزدهم- کمیابی- پدران ۱۴) بریدن شاخ و برگ زائد درخت- لبه تیز شمشیر- پس از سپتامبر ۱۵) رادار- سبز تیره مایل به قهوه‌ای- راه میانبر!

جدول ویژه

افقی: ۱) بدترکیب- وابسته سفارتخانه- جام جهان‌نما ۲) گوش- نام اصلی زورو ۳) گران‌ترین نخ- قومی ایرانی- هر نوع سبزی خوردنی ۴) ریشه- سردار دلیر اشکانی- رمانی نوشته ژوزه ساراماگو ۵) به جاآوردن- از ظروف آشپزخانه- سابقه شغلی ۶) شب عرب- تمام‌کننده- از تقسیمات کشوری ۷) برخی از این آب ماهی می‌گیرند!- گیاهی علفی و خودرو با مصرف دارویی- نوعی حلوا ۸) ذره باردار- مرکز ایالت آمازون در برزیل- منگ ۹) برهنه- از پرسنل کادر درمانی- رئیس پاسبانان شهر را می‌گفتند ۱۰) دعای زیر لب- زمان تعیین شده برای انجام کاری- سمت و سو ۱۱) کفش دوز- دام- از جنس آهن ۱۲) پیش‌آمدگی پای دیوار- پیچک- اشاره به دور ۱۳) دوستی- شکار- نقش و نگارهایی با تصاویر دایره‌ای‌شکل ۱۴) نویسنده سوئدی و نخستین زنی که برنده جایزه نوبل ادبیات شد- لباس رزم ۱۵) آخرین یک‌رقمی- جای جنین در شکم مادر- درداب امروزی.

عمودی: ۱) کافی- برج هواکش در خانه‌های قدیمی- نخستین دوره از دوران سوم زمین شناسی ۲) منسوب به یمن- گل نیلوفر آبی- پرستار کودک ۳) وحشت- همراه بهمان- آگهی تبلیغاتی ۴) کتاب شیخ مرتضی انصاری- درختچه‌ای زینتی- طمع ۵) پادشاه- پایتخت توگو- مسافت ۶) بلوز تابستانی- همیشه- بسیار ۷) دارای اسم مشترک- تیری که با کمان اندازند- نقاش امپرسیونیست فرانسوی ۸) تخم مرغ انگلیسی- توانایی پیشقدم شدن در انجام کاری مطابق خواست خود- رنگ نشده! ۹) میوه ریز شیرین- یار همایون- عقب هر چیز ۱۰) جزیره- نویسنده- غمخوار ۱۱) برنج پوست‌نکنده- بافنده- فرمانده گله گرگ‌ها ۱۲) نشانه جمع- رشوه‌دهنده- گوشه‌ای در افشاری ۱۳) روش- شاعر آلمانی- اجرت ۱۴) کبد- فرمان مغولی- پول نیجریه ۱۵) برآمدگی دامنه کوه- کتاب ناصرخسرو- نفس خسته.

حل جدول عادی شماره ۵۴۹۶

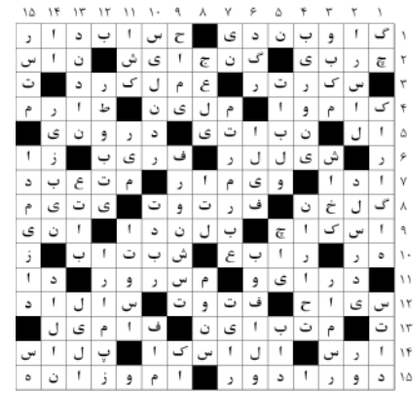
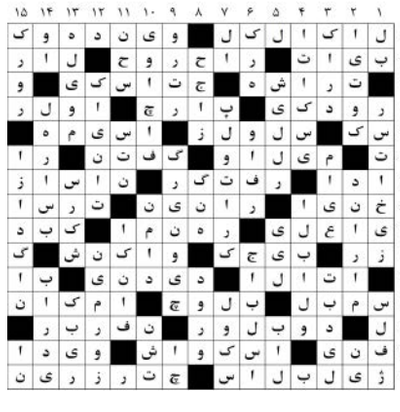
حل جدول ویژه شماره ۵۴۹۶